

مصوبه شماره 2 جلسه یازدهم کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال در خصوص نظام نامه سنجش و به روزرسانی سهم زیست بوم اقتصاد رقومی (دیجیتال) در ارزش افزوده کل اقتصاد کشور

1404/3/13

شماره 45260/1

معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

معاون محترم علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور

معاون محترم حقوقی رئیس جمهور - وزیر محترم اطلاعات

وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت - وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری

وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی - سرپرست محترم وزارت امور اقتصادی و دارایی

دبیر محترم شورای عالی و رئیس مرکز ملی فضای مجازی

رئیس کل محترم بانک مرکزی ج.ا.ا. - رئیس محترم سازمان صدا و سیما ج.ا.ا.

دبیر محترم کمیسیون علمی، فناوری و هوشمندسازی دفتر هیئت دولت

در اجرای تصویب نامه شماره 123313/ت59369 هـ مورخ 1400/10/11 هیئت محترم وزیران، به پیوست «نظام نامه سنجش و به روزرسانی سهم زیست بوم اقتصاد رقومی (دیجیتال) در ارزش افزوده کل اقتصاد کشور» که در 8 ماده در جلسه یازدهم کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال مورخ 1403/12/13 به تصویب رسیده، جهت اقدام ابلاغ می گردد.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و رئیس کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال - سید ستار هاشمی

مصوبه شماره دو جلسه یازدهم

نظام نامه سنجش و به روزرسانی سهم زیست بوم اقتصاد رقومی (دیجیتال)

در ارزش افزوده کل اقتصاد کشور

به منظور توسعه اقتصاد دیجیتال و سنجش و به روزرسانی سهم زیست بوم اقتصاد رقومی در ارزش افزوده اقتصاد کشور و مطابق مصوبه شماره 123313/ت59369 هـ مورخ 1400/10/11 هیئت محترم وزیران، مبنی بر اختیارات کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال و در اجرای بند 66 ماده 6 قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران و الزامات مقرر در سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی مصوب شورای عالی فضای مجازی مورخ 1401، قانون مدیریت داده و اطلاعات ملی مصوب 1401 و سند طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات مصوب شورای عالی فضای مجازی مورخ 1399، "نظام نامه سنجش و به روزرسانی سهم زیست بوم اقتصاد رقومی (دیجیتال) در ارزش افزوده کل اقتصاد کشور" به شرح زیر به تصویب رسید.

ماده 1- تعاریف و مفاهیم

1. اقتصاد رقومی (دیجیتال): اقتصاد رقومی (دیجیتال) شامل تمامی فعالیت های اقتصادی وابسته به نهاده های رقومی (دیجیتال)، از جمله فناوری های رقومی (دیجیتال)، زیرساخت های رقومی (دیجیتال)، خدمات رقومی (دیجیتال) و داده ها است که بازدهی آن ها به طور قابل توجهی با استفاده از این نهاده ها افزایش می یابد. زیست بوم اقتصاد رقومی (دیجیتال) تمامی تولیدکنندگان و مصرف کنندگان از جمله دولت را در برمی گیرد که از نهاده های رقومی (دیجیتال) در فعالیت های اقتصادی خود استفاده می کنند.

2. رویکرد «پایین به بالا»: به دلیل تبعیت از چارچوب های استاندارد و تعاریف موجود به ویژه حساب های ملی (SNA) رویکردی عملی برای اندازه گیری اقتصاد دیجیتال است که به دلیل آشنایی سیاست گذاران و تحلیلگران با تفسیر مفاهیم اقتصادی استخراج شده از حساب های ملی (مانند تولید کل، ارزش افزوده و جبران خدمات کارکنان)، این رویکرد مورد استفاده قرار می گیرد. این رویکرد بر شناسایی کسب و کارها بر اساس استفاده از نهاده های دیجیتال متمرکز است.

3. سنجه های اقتصادی: مجموعه سنجه هایی که بیانگر اندازه و سهم این بخش در اقتصاد ملی است که شامل ستانده، هزینه واسط، ارزش افزوده، تعداد شاغلین، جبران خدمات، میزان تشکیل سرمایه ثابت ناخالص است.

ماده 2- دامنه و پوشش

1. دامنه و پوشش سنجش اقتصاد رقومی (دیجیتال) در این نظام نامه بر اساس تعریف اقتصاد رقومی (دیجیتال) و منطبق با مدل سه لایه شامل «هسته، سکویی و رقومی شده ها» است.

2. بر اساس کد رشته فعالیت های اقتصادی (ISICv4) هسته اقتصاد دیجیتال شامل زیر بخش های "مخابرات (کد 61)"، "فناوری اطلاعات (کد 62)"، "تولید تجهیزات (کد 26)"، انتشار نرم افزار (کد 58) است که منطبق با چارچوب ارائه شده از سوی OECD نیز است و در مدل بومی شده بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات رشته فعالیت های اقتصادی "پست و پیک" و "فضا" را نیز در برمی گیرد.

تبصره: با ارائه ویرایش جدید ISIC، کدها مورد بازنگری قرار می گیرد.

ماده 3: اهداف نظام نامه

1. تعیین سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) مبتنی بر آخرین الگوها و استانداردهای بین المللی و مبتنی بر رویکرد «پایین به بالا» به منظور قابلیت مقایسه با سنجه های بین المللی؛

2. تعیین سازوکار گردآوری و پردازش داده ها شامل متولیان تولید داده، نوع داده ها، چارچوب آمارگیری، کیفیت داده و کنترل های کیفیتی حین جمع آوری و پردازش داده ها؛

3. تعیین چارچوب و فرآیند عملیاتی محاسبه و اندازه گیری سالانه سنجه ها تا پایان برنامه هفتم پیشرفت از جمله سهم اقتصاد رقومی (دیجیتال) از تولید ناخالص ملی و داخلی و به تفکیک سطوح ملی و استانی؛

4. تعیین سازوکار به روزرسانی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) و برنامه زمان بندی تولید و انتشار گزارش های اولیه، اصلاح شده و نهایی؛

5. تعیین سازوکار مبتنی بر روش های پیشنهادی بین المللی برای رفع چالش های مربوط به سنجش ارزش «پلتفرم های واسطه دیجیتال»، «خدمات رایانش ابری»، «داده ها و جریان داده ها»؛

6. تعیین سازوکار مبتنی بر روش های پیشنهادی بین المللی برای شناسایی مشاغل تخصصی حوزه اقتصاد دیجیتال مبتنی بر استاندارد ISCO-08؛

7. تعیین سازوکار به منظور توسعه و بهبود روش سنجش ارزش افزوده اقتصاد دیجیتال (پیاده سازی روش سنجش از طرف تقاضا به عنوان روش مکمل سنجش از جانب عرضه) و (تهیه جدول Use/ Supply - شاخص هایی را برای سنجش فعالیت های دیجیتال که با آخرین ویرایش رسمی SNA همسو هستند، ارائه می کند)؛

8. هماهنگی و تقسیم کار ملی بین دستگاه های اجرایی ذی ربط برای عملیاتی شدن سنجش سنجه ها (حسب مفاد بند خ ماده 107 برنامه هفتم پیشرفت)؛

9. انتشار اقدامات صورت گرفته در راستای اندازه گیری سنجه های اقتصاد دیجیتال در مجامع بین المللی؛

ماده 4- شورای راهبری

در اجرای مفاد بند (ث) ماده 66 برنامه هفتم پیشرفت که مرکز آمار ایران را مکلف نموده با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وزارت صنعت، معدن و تجارت، نسبت به تهیه نظام سنجش سهم زیست بوم اقتصاد رقومی کل اقتصاد کشور و به روزرسانی آن در دوره های سالانه اقدام نماید، شورای راهبری سنجش اقتصاد رقومی (دیجیتال) که ازاین پس شورا نامیده می شود با ترکیب زیر تشکیل می شود:

1. رئیس مرکز آمار (رئیس شورا)
 2. معاون سیاست گذاری و برنامه ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (نایب رئیس شورا)
 3. معاون اقتصادی و حساب های ملی مرکز آمار (دبیر شورا)
 4. معاون طرح های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار
 5. وزارت صنعت معدن تجارت
 6. رئیس امور بخشی سازمان برنامه و بودجه کشور
 7. نماینده بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
 8. نماینده معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور
 9. رئیس پژوهشگاه آمار
 10. رئیس پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
 11. نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
 12. دو نفر صاحب نظر و متخصص در زمینه اقتصاد رقومی (حداقل یکی از آن ها عضو هیئت علمی باشد) به پیشنهاد کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال
- تبصره 1-** شورا می تواند حسب مورد کمیته های تخصصی در زمینه روش شناسی و طرح های آماری، پردازش و استخراج داده و محاسبات تشکیل دهد.
- تبصره 2-** جلسات شورا به صورت ماهانه تشکیل و در صورت نیاز از نمایندگان دستگاه های اجرایی و حسب مورد برای شرکت در جلسات دعوت خواهد شد.

ماده 5 - وظایف شورا:

1. تصویب سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) مبتنی بر آخرین الگوها و استانداردهای ارائه شده از سوی نهادهای بین المللی مرجع و مبتنی بر رویکرد «پایین به بالا» ظرف سه ماه از زمان ابلاغ نظام نامه و به روزرسانی آن ها در صورت لزوم در بازه های معین
2. تصویب پیاده سازی روش های مکمل (سنجش از طرف تقاضا) برای روش در حال اجرای کنونی به منظور بهبود روش سنجش
3. تصویب فرآیند گردآوری و پردازش داده ها شامل تقسیم کار ملی برای متولیان تولید داده و نوع داده ها (ثبتی / غیر ثبتی) ظرف سه ماه از زمان ابلاغ نظام نامه و به روزرسانی آن ها در صورت لزوم در بازه های معین
4. تصویب نوع و محتوای پرسش نامه ها به منظور گردآوری داده های ثبتی در قالب اجرای طرح آمارگیری ظرف سه ماه از زمان ابلاغ نظام نامه و به روزرسانی آن ها در صورت لزوم در بازه های معین
5. تصویب شیوه و زمان اجرای طرح های آمارگیری برای محاسبه سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) در سطوح جغرافیایی ظرف سه ماه از زمان ابلاغ نظام نامه و به روزرسانی آن ها در صورت لزوم در بازه

6. تصویب فرآیند به روزرسانی و انتشار محاسبات و برآوردهای سنجه ها شامل بازنگری در سنجه ها مبتنی بر رویکردهای آینده نگر و مطابق جدول زیر که در صورت ضرورت و با تصویب شورا تغییر خواهد کرد.:

سال	سال 1403	سال 1404	سال 1405	سال 1406	سال 1407	سال 1408
	پایان سال: نهایی کردن سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) و شیوه های محاسبات و برآورد	نیمه اول سال اعلام مقادیر برآوردی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) و 1402-1403	نیمه اول سال اعلام مقادیر برآوردی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) 1404	نیمه اول سال اعلام مقادیر برآوردی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) 1405	نیمه اول سال اعلام مقادیر برآوردی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) 1406	نیمه اول سال اعلام مقادیر برآوردی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) 1407
اقدام		پایان سال: اجرای طرح های آمارگیری موردنیاز و اعلام مقادیر نهایی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) سال 1402	نیمه دوم سال: اعلام مقادیر نهایی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) سال 1403	نیمه دوم سال: اعلام مقادیر نهایی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) سال 1404	نیمه دوم سال: اعلام مقادیر نهایی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) 1405	نیمه دوم سال: اعلام مقادیر نهایی سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) 1406

7. تصویب روش شناسی محاسبه و برآورد سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) برای سال های برنامه هفتم پیشرفت ظرف سه ماه از زمان ابلاغ نظام نامه

8. هماهنگی با دستگاه های اجرایی مرتبط برای ارائه داده ها و تسهیل در جمع آوری داده های اداری موردنیاز (ازجمله سازمان امور مالیاتی و بیمه، سازمان حسابرسی، انجمن حسابرسان خبره ایران، معاونت علمی و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهور و...)

9. هماهنگی با دستگاه های اجرایی مرتبط برای تسهیل در اجرای طرح های آمارگیری

10. ارائه برنامه مدیریت ریسک آمارگیری و داده به منظور جبران چالش هایی نظیر عدم همکاری یا عدم دقت در اطلاعات مالی ارائه شده توسط بنگاه ها و نهادها

ماده 6 - تکالیف دستگاه های اجرایی

1. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است صورت های مالی سال قبل شرکت های مرتبط و سایر داده های موردنیاز که توسط شورا اعلام می شوند را برای اعلام مقادیر برآوردی سنجه های اقتصاد رقومی

(دیجیتال) و دیگر محاسبات، مطابق برنامه زمانی مندرج در بند 5 ماده 2 این نظام نامه را حداکثر تا شهریورماه سال اعلام برآورد، در اختیار مرکز آمار قرار دهند.

2. وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان های تابعه آن مانند سازمان امور مالیاتی و بورس و اوراق بهادار و سایر دستگاه های اجرایی کشور حسب مورد و مطابق اعلام شورا مکلف هستند گزارش ها و داده های مورد نیاز برای انجام محاسبات مربوط به سنجش اقتصاد رقومی (دیجیتال) را در اختیار مرکز آمار قرار دهند.

3. مرکز آمار ایران مکلف است ضمن برگزاری منظم جلسات شورا و اجرای مفاد نظام نامه و پیگیری اجرای مصوبات شورا اقدامات لازم را مطابق مفاد بند 66 قانون برنامه انجام داده و ضمن انتشار نتایج سنجش اقتصاد رقومی (دیجیتال) گزارش های عملکرد دستگاه های ذی ربط را به کارگروه ویژه اقتصاد دیجیتال ارائه نماید.

ماده 7- تأمین اعتبار

منابع لازم برای اجرای اقدامات مرتبط با اندازه گیری و پایش سنجه های اقتصاد رقومی (دیجیتال) و نشر به صورت سالانه از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور در قالب بودجه سنواتی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات پیش بینی و تأمین خواهد شد.

ماده 8 - ابلاغ نظام نامه

این نظام نامه در 8 ماده و به استناد بند (ث) ماده 66 برنامه هفتم پیشرفت در تاریخ 1403/12/13 و دیگر اسناد بالادستی و قوانین مرتبط با اقتصاد رقومی تصویب شده و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجرا است.